

ZSELICKY ZOLTÁN

LILAGŐZ UPANISÁD

A nő – most mindegy milyen nő – a lényeg, hogy: regényes és profán. A szerelemben természetesen szerelmes, de természete szerint az anyagiasságig gyakorlatias. Játékos, és a legváratlanabban halálkomoly. Szóval egy nő érdeklődött az élet, férfi nyelvre fordítva: a szerelem felől. Mit lehet erről mondani az ilyenek, ráadásul tudva, mennyire más? Mit lehet mondani? Különösen, ha bosszant, hogy az ember minden idejét igénybe veszi. Nem lehet sokat agyalni. Nem is kell nagyon. Elég az, ami ilyenkor hirtelen az eszembe jut. Minden gondolkodás és egyéb teketóriázás nélkül. Amit így mond az ember, annyira elég, hogy már elgondolkodtató.

– Ha valaki kimérten időbe zár, csak úgy jó, ha kapuit örökre kinyitja.

– Lehetne még egyszer? – mondja. Különös. Olyan, mintha valami jelentősége lenne annak, amit úgy gondolkodás nélkül odavettem. Az egyes szavak súlya megnő. Hirtelen jelentése lesz a többértelműségben elhanyagolt vonatkozásoknak is.

– Ha valaki kimérten

időbe zár

csak úgy jó, ha kapuit örökre

kinyitja.

– Te tényleg egy filozófus vagy – mondja áhítattal – „Filozófus”, vagyis egy komplett idióta. Pedig csak annyit akartam mondani, hogy párkapcsolatainkban kényszeresen jelentkezik az idő kisajátítására vonatkozó igény. Részemről pedig a kényszeres törekvés, hogy ezt az igényt kielégítsem. Ahogy mások is. A végén, persze rendesen kisemmizve érzem magam. Pontosan úgy, ahogy mások is, az örökkévaló ígérteit láttam egy szempárban, és nem teljesült belőle semmi. Szomorú vagy magasztos legyen, az embernek ez egyszerűen osztályrésze. Ebben pedig a nő azt látja, hogy tényleg egy filozófus vagyok.

– Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet. Különvalónak teremtette őket. Nem jól teszi az ember, ha a földi létét az örökkévalóval összekeveri. – Ezt végre megértette. Van Isten. Talán csak ennyit értett. Csak hagyomány, lila filozofikus gőzölgést akart, hogy elmondhassa, talán csak magának, hogy egy igazi filozófussal beszélgetett.

Tudom, hogy titeket pedig csak az érdekel, megvolt-e a nő. Nahát! Nem mondom meg.

– Mondj még valamit! – Biztosan megint gőzölgést akar.

– Van, hogy már csak a bizonyosság, hogy így aztán minden hiába...

Hogy csak a bizonyosság gyönyörködtet. Toutto gár ho algorithmosz.

– Mit jelent az a végén?

– Mert ilyen az algoritmus.

– Mi az az algoritmus?

– Algebrát csak tanultál az iskolában.

– Ja, persze! És milyen nyelven?

– Görögül.

– Nahát! Te tudsz görögül? – Hát persze, hogy csak hagymázat akart!

Másképpen észrevette volna milyen kegyetlen kemény gondolat.

A kölyök – mindegy, hogy milyen kölyök – erősnek, derűsnek és nagy-nak látott. Ezért olyan akart lenni, amilyennek lát.

– Sok barátod van biztos – mondja.

– Barátkozom egy-két gondolattal. Erre elneveti magát. Nevetek én is vele, jobb dolgom úgy sincs. Aztán csak úgy eszébe jut valami. El is komorodik.

– Miért vállalnak az emberek alantas munkát, amikor nem feltétlen lenne szükséges? Talán pénzért?

– A legtöbb ember számára kegyetlen nehéz dolog a semmittevés. – És már megint nevetünk.

Persze titeket csak az érdekel, a fiam-e a kölyök. Nem árurom el.

– Mit lehetne tenni, hogy az emberek jobbak legyenek? – kérdi.

– Ha egy hétre kikapcsolod a mobilodat, lelőttél egy műholdat.

– Nem úgy értettem. Az a bajom, hogy ha jószívű vagyok, csak fejnek, mint a tehenet. Azt szeretném, hogy velem legyenek jobbak.

– Háromszor kell megváltoznod, ahogy Zarathusztra mondja. Addig „Boci, boci tarka...”

– Nem értem.

– Akkor olvass Nietzschét!

– Ez tetszik, de csak egy kicsit. – Erre nevetek. Nevetünk.

– Tudod-e játszva nézni, ahogy mások játszanak? – Kérdem.

– Talán. Néha nem. Bosszant, hogy a bűnözők jobban élnek. Semmit nem vesznek komolyan.

- Jobban élnek a börtönben?
- Akár még ott is jobban, mint én szabadon.
- A szabadság önmagában nem érdekes. Az a fontos, mit kezdünk vele.
- Mit kezdjek vele?
- Játszd el!
- Mint a bűnözők?
- Úgy. De csak tisztességesen érdemes játszani.
- Csak játsszak? De mit?
- Játszd azt, hogy már az éltet éled, és nem kell semmit elnapolnod azért, ami még csak következne!
- Ha így élne mindenki, az egy szép világ lenne.
- Világot az ember nem teremthet, de rendet...

A lány – mindegy, milyen lány – valaki, aki még csak álmodozza az életet. Határozott fogalmai születtek egy álomvilágból, mely fogalmaknak aztán minden és mindenki meg kell feleljen. Szóval a lány egészen őszintén az álmairól beszél.

- Szerintem a szerelem örök vagy nem is szerelem.
- Neked van-e örök szeretőd, vagy folyton van egy? Nem emlékszem mit válaszolt, valami komor sületlenséget arról, hogy milyenek a fiúk. Jobb az ilyet hagyni, hadd beszélje ki magát. Vagy, ha éppen idegesít, csak otthagyni. De érdekes figyelni, hogy lesz az üres fecsegésből világnézet.
- Fiatal vagyok még a házassághoz. Csak úgy összeköltözni valakivel pedig szerintem egyáltalán nem illik.
- Nézzük meg, hogyan viszonyult Illés próféta az illemhez. Hiszen a próféták köztudottan egyetlen fickók.
- Hogy viszonyul? – És én lepődök meg a legjobban, hogy van valami, amivel fel tudom kelteni az érdeklődését.
- Szép ruhában jár és meglehetősen udvarias. Mégis összeköltözik valakivel.
- Lehet. Azért én még várok az igazira.
- Valamit tenni is kell az életért, hogy a sajátodként élhesd.
- Hogy-hogy?
- Úgy, hogy hiába várod. Szüld meg!
- És Isten? Hiszem, hogy elküldi egyszer.
- Talán már többször is elküldte.
- Én sokat imádkozom.

– Olyan hűtlenek lettünk a szavakhoz, hogy sok imánál egy sóhajt előbb meghallgat az Isten.

– Magát már értem. Az életet nem értem.

– Minden igazi vágy valóra válik, ahogy az álmok szertefoszlanak.

Így kereng velünk az élet.

A felesleges levegőt kifújjuk, az éltető beáramlik. A lüktető vér megtisztul.

Így kereng bennünk az élet.

Szeretünk, meghalunk, gyerekek születnek.

Így kereng körülöttünk az élet.

– Ez valami költemény. – Értetlenkedik.

– Nem költemény. Upanisád. Ez lesz a címe.

